

ف

۲۱
۱۵۲

۱۳۷۹۲

۱

۲

۳

۴

۵

۶

۷

۸

۹

۱۰

۱۱

۱۲

۱۳

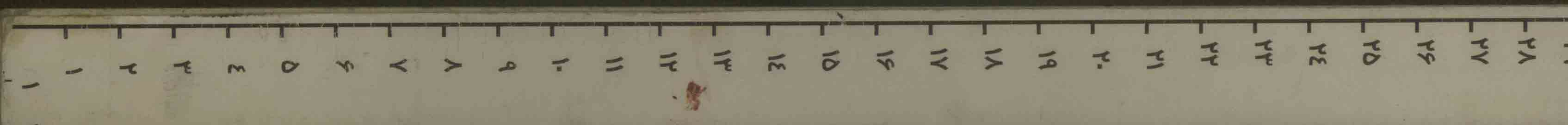
۱۴

۱۵

۱۶

۱۷

۱۸

ف

٢١
١٥٢

١٣٧٩٢

تاریخ مختصر ایران

(مخصوص کلاسهای سوم و چهارم مدارس ابتدائی)

«تألیف»

حضرت مستطاب اجل

آقای ذکاءالملک دام اجلاله

چاپ دوم از دهم

حق طبع محفوظ

و مخصوص است

بشیرکت

مطبعات

مطبعات

مطبعات

۱۳۱۰

تاریخ مختصر ایران

مقدماتی
مخصوص سال سوم چهارم مدارس ابتدایی

تألیف

حضرت قطاب اجل آقایی ذکار الملک دامت اجاله

چاپ یازدهم

طهران ۱۳۰۹
حق طبع محفوظ و مخصوص است

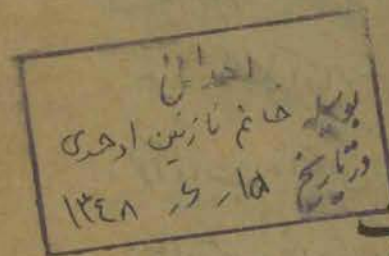
مطبوعات

محل فروش - طهران - خیابان چراغ برق - شرکت مطبوعات

۸۳۷۹۲

۲۱
۸۵۲

بسمه تبارک و تعالی

مقدمه

- ۱- ما ایرانیان هستیم و ایرانیان قوم خیلی قدیم هستند
- ۲- ایرانیانای قدیم در بسیاری از چیزها با ما تفاوت داشتند
- ایرانیانای قدیم فارسی را طوری حرف میزدند که حالا ما نمیتوانیم و خط آنها را نمیتوانیم بخوانیم.
- ۳- زندگی آنها بوضع دیگر بوده و آداب و اخلاق دیگر داشتند
- مسلمان هم نبودند چونکه هنوز دین اسلام نیامده بود.

- ۱- آنچه قومی هستیم و ایرانیان قوم قدیمی هستند یا جدید؟ ۲- ایرانیانای قدیم با ما تفاوت داشتند یا نه؟ ۳- چرا ایرانیانای قدیم مسلمان نبودند؟

۴- پیغمبر ایرانیا زردشت نام داشت و باینجه آنها را زردشتی میگویند.

۵- خداوند خالق عالم را هورمز میگفتند و معتقد بودند که آدم

باید رفت و گفتار و افکار خود را خوب کند تا هورمز از او راضی باشد و او را بعد از مرگ بهشت ببرد و اگر غیر از این باشد به جهنم میبرد.

۶- زردشتیها میگفتند هورمز همه چیزهای خوب را آفریده و چیزهای بد را مثل تاریکی و ناخوشی و کثافت و حسرتی و حیوانات موزی با هر من نسبت میدادند و میگفتند آدم

- ۴- پیغمبر ایرانیا قدیم چنام داشت؟ ۵- خدا را چه مینامید؟ ۶- برای اینکه خدا را آدم راضی باشد چه معتقد بودند که باید بکنند؟ ۷- ایرانیانای قدیم چه چیزهای بد را بگویند میزدند؟

باید دشمن اهریمن باشد و آثار او را خراب کند.
 ۷- چهار عنصر یعنی باد و خاک و آب و آتش را پاک نگاه داشتند
 و مخصوصاً آتش را احترام میکردند باین واسطه مردم
 زردشتیها را آتش پرست گمان کرده اند اما آنها خدا
 پرست هستند.

۸- ایرانیهای قدیم زراعت را که اسباب آبادی است
 بسیار ثواب میدادند.
 ۹- از دروغ گفتن هم احترام داشتند و همیشه راست میگفتند.
 ۱۰- از بس ایرانیها قدیمی هستند از احوال اوایل آنها در
 خبر نداریم.

بعضی داستانها از آثرمان نقل کرده اند که بشیر آنها صحیح
 نیست و افانه است.

۶- چرا ایرانیهای قدیم آتش پرست میگفتند آیا این حرف صحیح است یا نه؟ ۸- چه کار را ایرانیها
 ثواب میدادند؟ ۹- از چه احترام داشتند؟ ۱۰- تاریخ قدیم ایران چه حال دارد؟

فصل اول - پادشاهان پیشدادی و کیانی
 ۱- میگویند اول کسیکه پادشاهی رسیدگیو مرث نام داشته
 لباس دو ختن و خوراک پختن را او بردم یاد داده و مردم
 را تربیت کرده است.

کیانی پادشاهان قدیم ایران

۲- دیوهای یعنی وحشیان یا
 گیومرث بد بودند و پسرش
 سیاک را کشتند.
 ۳- هوشنگ که پسر سیاک
 بود و طهمورث پسر هوشنگ
 ملانی کشته شدن سیاک را
 از دیوان در آورده و آنها را کشته و بند کردند.

۴- پسر طهمورث که جمشید نام داشت پادشاه بزرگی بود

۱- پادشاه اول ایران که بوده و چه کرده است؟ ۲- دیو یعنی چه و سیاک که بود چرا
 دیو را کشتند؟ ۳- پسر سیاک که بود و چه کرد؟ ۴- جمشید کیست و چه کارها با او نمود؟

واختراعات بسیار مثل بنائی و طبابت و اسلحه سازی با
منوب است .

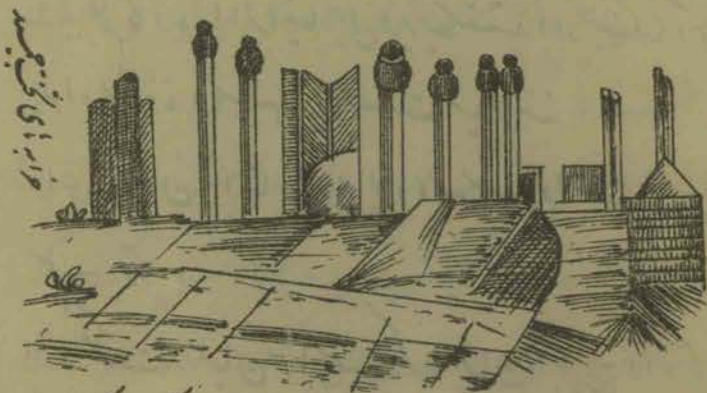
۵- عید نوروز یادگار جمشید است .

۶- در فارس شهر معتبری ساخته بود که استخر میگویند

۵- عید نوروز یادگار کیت ؟ ۶- استخر کجاست و تحت جمشید چیست ؟

و عمارت های عالی داشت که هنوز حسره ای های آن باقی است
و آن را تحت جمشید میخوانند .

۷- جمشید در آخر کار بد شد و خدا بر او غضب کرد و یک
نفر عرب را که ظالم بود و ضحاک نام داشت بر او
سلط نمود .

۸- آخر مردم از ظلم ضحاک تنگ آمدند یک نفر آهنگر که سمش
کاوه و ضحاک پسرش را کشته بود علم بلند کرده و ایرنها
را دور خود جمع نمود تا فریدون را که او را جمشید

۷- چرا خدا جمشید غضب کرد و عاقبت کار او چه شد ؟ ۸- کاوه که بود و چه کرد ؟

بود پادشاه قهر دارداوند و ضحاک را بعد از آنکه هزار سال
پادشاهی کرده بود هلاک کردند .

۹- علم گاو ده را ایرانیها خیلی عزیز میباشند و در جنگها آن را
همراه میبردند و اسباب نصرت میداشتند .

۱۰- فریدون پادشاه خوبی بود و سه پسر داشت : ایرج
سلم - تور .

۱۱- مملکت را میان آنها قسمت کرد ایران را بایرج داد که از
همه کوچتر بود و توران یعنی ترکستان را به تور و شام را به
سلم بخشید .

۱۲- سلم و تور بایرج خد بردند و او را کشتند .

۱۳- پسر ایرج که منوچهر نام داشت بخونخواهی پدر با سلم و
تور جنگ کرد و ایشان را کشت و خود پادشاه شد .

۹- علم گاو ده چیست ؟ ۱۰- فریدون چند پسر داشت و اسم آنها چه بود ؟ ۱۱- فریدون مملکت خود
میان پسرانش چگونه قسمت کرد ؟ ۱۲- سلم و تور ایرج را چه کردند ؟ ۱۳- قانی کشته شدن ایرج را کرد ؟

۱۴- چند سال بعد یکی از اولاد تور که اسمش افراسیاب بود
بجنگ منوچهر آمد ولی نتوانست کاری بکند .

بعد از آن غالباً افراسیاب با پادشاهان ایران جنگ
داشت .

۱۵- اما در ایران یک نفر پهلوان بود درستم نام که خیلی شجاع
بود و در جنگها همیشه پیش میرد و بجکا و سس و کجختر و که
پادشاهان ایران بودند خدمتهای بزرگ کرد و نگذاشت
تورانیها بر ایرانیها غلبه کنند و عاقبت افراسیاب
در جنگ کجختر کشته شد .

نواده کجختر و گشتاسب نام داشت .

۱۶- میگویند زردشت در زمان گشتاسب ظهور کرده است

۱۷- پسر گشتاسب اسفندیار خیلی رشید بود و خواست با رستم

۱۲- افراسیاب کیت ؟ ۱۵- در جنگ تورانیها با ایرانیها پهلوانی که بایرانیها خیلی خند

کرد که بود ؟ ۱۶- زردشت چه وقت ظهور کرد ؟ ۱۷- اسفندیار که بود چه شد ؟

جنگ کند اما او بتدبیر اسفندیار را کور کرد تا هلاک شد.
۱۸- سلاطین ایران با یونانیها هم خیلی جنگ کرده اند عاقبت

در زمانیکه دارا پادشاه ایران بود اسکندر پادشاه مقدونیه
که اصلاً یونانی بود بجنگ ایران آمد دارا از اسکندر شکست خورد
و بدست سرداران خود کشته شد باین واسطه دولت قدیم ایران
منقرض گردید و از آنوقت تا بحال دو هزار و دویست سال است
۱۹- پادشاهان قدیم ایران که اسم برديم پيشه اديان و
کيان خوانده میشوند.

۱۸- اسکندر چه وقت با ایران آمد؟ عاقبت دارا چه شد؟ - دولت قدیم ایران چند
مدت که منقرض شده است؟ ۱۹- پادشاهان قدیم ایران را چه مینامند؟

فصل دوم - اشکانیان و ساسانیان

۱- همیکه دارا کشته شد اسکندر پادشاهی ایران رسید و او
از سلاطین نامی دنیا است
۲- همه ممالک

سلطنت ایران
را که در واقع تمام
دنیاى آن زمان بود
متصرف شد اما در
جوانی مرد -

۳- چون اسکندر وارث صحیحی نداشت ممالک او میان
سردارانانش قسمت شد و ایران چندین سال بی تکلیف بود
عاقبت کبکی از طوایف خراسانی که آنها را پارت میگویند و

۱- اسکندر چه قسم آدمی بود؟ ۲- اسکندر کجرا متصرف شد چه وقت مرد
۳- چرا مملکت اسکندر قسمت شد؟ - پارتها که بودند و چه کردند؟

و تیراندازی قایلی بودند کم تمام ایران را متصرف شدند
سلسله تشکیل دادند که اشکانیان خوانده میشوند.

۴- اشکانیان قریب پانصد سال سلطنت کردند در اوایل
دوره آنها حضرت عیسی علیه السلام در فلسطین ظهور کرد و دین
عیسوی تأسیس شد.

۵- در زمان اشکانیان در مغرب ایران دولت دیگری بود
که آن را روم میگفتند و آن دولت بسیار معتبر و مقتدری
بود و چون با ممالک ایران همسایه بود غالباً با سلاطین ایران
زود خورد داشت.

۶- بعضی از پادشاهان اشکانی بار و میا خوب جنگیدند
و آنها را مغلوب کردند اما بعضی دیگری کفایت بودند و کاری
نخواستند بکنند.

۷- اشکانیان چند سال سلطنت کردند ۵۲- دولت روم چیست؟ چرا با ایران
زود خورد داشت؟ ۶- اشکانیان بار و میا چگونه جنگ میکردند؟

۷- کم کم سلاطین اشکانی ضعیف شده و شخصی از اولاد سلاطین
قدیم ایران که معروف به اردشیر بابکان است مدعی سلطنت
شده با اشکانیان جنگ کرد و دولت آنها را منقرض نمود و
پادشاهی رسید (۲۲۶) میلادی

۸- اردشیر بابکان و اولاد او دین و زبان و تمدن ایران را
که از زمان اسکندر بعد ضعیف شده بود دوباره احیا
کردند و رونق دادند.

۹- چون جد اردشیر ساسان نام داشته سلسله او را ساسانیان
مینامند.

۱۰- بیشتر سلاطین ساسانی مردمان خوبی بودند و مملکت ایران را
دوره آنها آباد شد و ترقی کرد.

پادشاهان ساسانی هم مثل اشکانیان غالباً با اسلحه و اسلحه‌های

۷- اشکانیان چرا منقرض شدند؟ چه وقت و بواسطه که؟ ۸- اردشیر و اولادش

چه کردند؟ ۹- چرا آنها را ساسانیان میگویند؟ ۱۰- سلاطین ساسانی چگونه بودند؟

روم جنگ داشتند و بیاری از اوقات در این جنگها
فاجع بودند .

۱۱- بعد از اردشیر بابکان یکی از سلاطین معتبر ساسانی
شاپور پسر اردشیر است که امپراطور روم را اسیر کرد و به
ایران آورد .

در این پستی ایست شاپور را دیده است

و با جنگ داشته اند ؟ ۱۱- شاپور چه کرده است ؟

شاپور دوم

۱۲- در زمان شاپور شخصی

موسوم به مانی ادعای

پیغمبری کرد و میگویند کتابی

ترتیب داده بود موسوم

به ارژنگ و در آن تصاویر

بسیار خوب ساخته و

آن را منجمله خودتسلر

داده بود .

۱۳- یکی دیگر از پادشاهان بزرگ ساسانی معروف به

شاپور ذوالاکتاف است چون در آن زمان عسره بها به

ایران صدمه زده بودند شاپور آنها را میگرفت و دوشهای

ایشان را سوراخ میکرد و بطنا ب می کشید باین جهت عرنها

اورا ذوالاکتاف خوانند .

۱۲- مانی که بود ؟ ارژنگ چیست ؟ ۱۳- ذوالاکتاف کیست و چرا این لقب را بدو دادند

شا پور ذوالکثاف هم باز و میا جنگی معتبر کرده و یکی
از اسپه اطوری روم در آن جنگ کشته شد.

۱۴- بهرام گور هم از سلاطین معروف ساسانی است و او را
بهرام گور از آن جهت میگویند که بشکار گور خر خیلی سیل داشت.
و عاقبت هم در شکارگاه مفقود شد و کسی ندانست کجا رفت.
۱۵- یکی دیگر از سلاطین ساسانی قباد است در زمان سلطنت او
مردی پیدا شد مزدک نام و او از پیش خود دینی درست کرده
و میگفت هیچ کس هیچ چیز نباید داشته باشد و همه چیز باید
مال همه کس باشد

بعضی از مردم و خود قباد دین مزدک را قبول کردند اما همه
ایرانیان باین امر راضی نبودند و خواستند قباد را از سلطنت
بریندازند مجبور شد میل مردم رفقار کند.

شا پور باو جنگ کرد ؟ ۱۴- بهرام گور کیت و چرا او را بهرام گور میگویند ؟

۱۵- در زمان قباد چه واقع شد ؟

۱۶- پسر قباد انوشیروان عادل بزرگترین پادشاه

ایران است.

۱۷- مملکت را آباد و

امن کرد لشکر را منظم

ساخت حکام را از

ظلم و تعدی مانع شد

علم و هنر را ترویج کرد

با اسپه اطوری روم

هم جنگی مفصل کرد و پیش بر دزدان و مزدکیان برآسم
کشت و تمام کرد.

۱۸- انوشیروان عادل وزیر عاقلی هم داشت که معروف
به بوزر جمهر است.

۱۶- بزرگترین سلاطین ایران کیت ؟ ۱۷- انوشیروان چه کارها کرده است ؟

۱۸- وزیر انوشیروان که بود ؟

انوشیروان

۱۹- آخرین پادشاه ساسانی خسرو پرویز است که بواسطه
 گنج و مال مشهوران و عیاشی و فسق و فسادش معروف است
 خسرو پرویز با دولت روم جنگهای زیاد کرده و ابدا
 خیلی پیش برده اما نتوانست فتوحات خود را نگاه بدارد و
 اسپه پور روم که هر قل نام داشت آنها را از او پس گرفت
 ۲۰- سپه طین ساسانی زیاده از چهار صد سال سلطنت
 کردند .

۲۱- در اوایل دوره آنها یعنی زمان انوشیروان عادل
 حضرت رسول محمد بن عبد الله صلی الله علیه و آله در مکه که شهر
 عربستان است متولد شدند و چهل سال بعد یعنی در زمان
 خسرو پرویز به پیمبری مبعوث گردیدند یعنی بمردم خبر
 دادند که خداوند احکام خود را بتوسط من برای شما
 ۱۹- آخرین پادشاه ساسانی کیت ۴ بج معروف است ۲ چه کرده است ۲۰۴- سیاه
 چند مدت سلطنت کردند ۲۱ حضرت رسول ۳ چه وقت بنیاد نهاده چه کردند

فرستاده است و شرقی تا ایس فرمود که دین اسلام
 خوانده میشود .

۲۲- چون پیمبر در عربستان بودند ابتدا عجم را دعوت
 باسلام فرمودند چون مردم مکه با آن حضرت بدرقاری
 کردند بعد از چند سال حضرت از مکه بمدینه مهاجرت
 فرمودند و این هجرت مسدات تاریخ مسلمانان است
 و از آنوقت تا کنون هزار و سیصد و چهل و هشت سال
 قمری است .

۲۳- در مدینه دین اسلام ترقی کرد و تا وقت رحلت
 حضرت رسول ۳ که ده سال بعد از هجرت واقع شد
 تمام عربستان مسخر مسلمین گردیده بود .

۲۴- بعد از حضرت رسول ۳ ابوبکر خلیفه یعنی جانشین آن

۲۲- چرا حضرت رسول ۳ از مکه بمدینه مهاجرت فرمودند ۲۳- در مدینه چه شد

۲۴- بعد از حضرت کی خلیفه شد و چه کرد ۲

حضرت شده بحیال افتاد که مردم دیگر را نیز مطیع اسلام
نمایند و باین جهت لشکر با ایران فرستاد و با ایرانیان بنای
جنگ گذاشت .

۲۵- در آن زمان پادشاه ایران یزدگرد و دولت ایران
ضعیف بود .

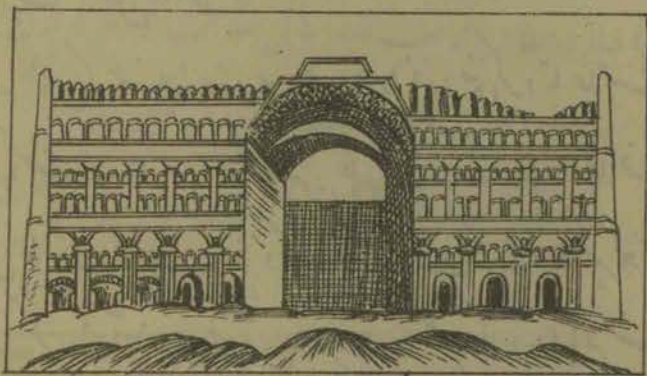
۲۶- ابوبکر بزرودی وفات کرد و عسکر بجای او نشست و
خلیفه دوم شد و دینباله کار او را گرفت . غریبا با ایرانیان
جنگهای سخت کردند و ایرانیان را شکست دادند عاقبت در
نهاوند فتح بزرگی کردند و لشکر یزدگرد را منهدم ساختند
(سنه ۲۱ هجری) بعد از آن یزدگرد دیگر نتوانست کاری بکند
در بدر شد آخر آسیابانی او را بکشت و دولت ساسانی
منقرض گردید (۳۱ هجری) .

۲۵- پادشاه ایران در آن زمان که بود ؟ ۲۶- بعد از ابوبکر که خلیفه شد چه کرد ؟

فتح بزرگ عرب بر عجم کجا واقع شد عاقبت یزدگرد چه شد ؟

دوره ساسانیان بهترین اوقات تاریخ ایران است .
۲۷- وسعت مملکت ایران در آن زمان از رود جیحون و سند
تا دجله و از جبال قفقاز تا خلیج فارس بوده .

۲۸- پایتخت ایران در قدیم شهر داین بود که در کنار دجله
نزدیک بغداد واقع و حالا خراب است و فقط جزئی از خرابی
قصر سلطنتی که معروف با یوان کسری میباشد و عمارت
انوشیروان بوده هنوز باقی است

ایوان کسری ههنگام آبادی

۲۷- وسعت مملکت ساسانی چند بود ؟ ۲۸- پایتخت ایران در قدیم کجا بود ؟

فصل سوم - دولت اسلام

۱- پیش گفتیم که حضرت رسول صلی الله علیه و آله در زمان حیات خود عربستان را متصرف نمود و دولت اسلامی را بر بنیان محکم بنا نمود
بعد از وفات آنحضرت خلفای یعنی جانشینهای او دنبال کار او را گرفتند اول ابوبکر و بعد عمر دولت اسلام را در دست کی بط کلی دادند چنانکه تمام ممالک ایران و شامات و مصر بتصرف حسین درآمد.

۲- عثمان که خلیفه سوم بود مردم را ناراضی کرد تا عاقبت او را کشتند و امیر المؤمنین علی علیه السلام را بخلاف قبول نمودند اما چندی نگذشت دیگر مدعی خلافت شدند و با امیر المؤمنین جنگ کردند آخر ابن ملجم آن حضرت را شهید کرد و امام حسن علیه السلام خلیفه شد.

۱- بعد از پیروز شدن حسین در ممالک را متصرف شدند ۲- عثمان که بود بعد از عثمان که خلیفه شد

۳- مدعی بزرگ امیر المؤمنین معاویه بود که حکومت شام را داشت و دست از خیال خلافت برنمی داشت حضرت امام حسن علیه السلام با معاویه بعضی شهرها کرد و خلافت را ببعاء واکذار نمود.

۴- معاویه خلافت را در خانواده خود موروثی کرد و پسرش یزید بعد از او خلیفه شد حضرت امام حسین علیه السلام که خلافت را حق خود میدانست مدعی یزید گردید و در کربلا روز عاشورا شهید شد.

۵- اولاد معاویه قریب صد سال خلافت کردند و چون جد آنها امیه نام داشت آن سلسله را بنی امیه میگویند.

۶- در دولت اسلام خلفا مثل پادشاه بودند و بنی امیه جنگهای زیاد کردند مملکت اسلام را وسعت دادند چنانکه

امیر المؤمنین ۴۴ - معاویه که بود ۴۲ امام حسن با معاویه چه کرد ۴۲ - امام حسین را که شهید کرد ۵۴ - اولاد معاویه چه شدند و چه نام دارند ۵ - خلفا که بودند و چه کردند

علاوه بر ایران و ترکستان و عربستان و شام و آسیای صغیر
و مصر و تمام قسمت شمالی افریقا و شبه جزیره اسپانیا
مسخر مسلمان گردید و تا آنوقت کسی دولتی باین بزرگی ندیده
بود .

۷- دارالخلافه یعنی پایتخت دولت اسلام ابتدا در مدینه
و در زمان بنی امیه شهر دمشق بود .

۸- اگر بنا بود خلافت موروثی باشد حق خویشان بنی امیه بود
بنی امیه هم با بنی امیه خویشی داشتند اما خویشی ایشان دور بود
و از همه نزدیکتر اولاد امیر المؤمنین علیه السلام بودند که اولاد
خود بنی امیه بودند

اما آل علی اهل دنیا نبودند و برای خلافت کوشش نکردند و
عوض بنی عباس که آنها هم از بنی هاشم یعنی از طایفه بنی امیه بودند
۷- دارالخلافه کجا بود ؟ ۸- خلافت حق کجاست ؟ - بعد از بنی امیه خلافت کجاست ؟

چرا اولاد امیر المؤمنین علیه السلام نرسید ؟

بخایل افتادند که خلافت را از بنی امیه بگیرند و عاقبت
بمقصود رسیدند .

۹- همینکه دولت بنی عباس رسید چون ایرانیها در این
مقصود بایشان کمک کرده بودند و وزراء و خدمتگزاران ایرانی
اختیار کردند و دولت خودشان را به ترقیب سلطنتهای قدیم ایران
قرار دادند و نزدیک مدائن شهر بغداد را ساختند پایتخت نمودند
و دستگاه با عظمت و شکوهی فراهم کردند .

۱۰- معتبرترین خلفای بنی عباس هارون الرشید و پیش از
آنها مأمون میباشند .

اما خلفای بنی عباس نتوانستند تمام ممالک اسلامی را در تحت
تسلط خود نگاه دارند و کم کم ولایتها از دست ایشان بیرون رفتند
و برای خود حکومت مستقل حاصل نمودند و ولایات ایران هم

۹- چرا وزرای بنی عباس ایرانی بودند ؟ - بنی عباس دولت خود را چه قیم قرار دارند ؟
دارالخلافه کجا شد ؟ ۱۰- معتبرترین خلفای بنی عباس کیست ؟ - در زمان بنی عباس ممالک اسلامی چه

همین کار را کردند .

سابقا گفتیم که در زمان عمر عرب بر عجم مسلط شد و دولت ساسانی را منقرض کرد .

۱۱- مدت دویست سال ایران دولت جداگانه نداشت و ایرانیها در تحت دولت عرب بودند و باین واسطه در آن مدت وضع زندگانی آنها خیلی تغییر کرد .

۱۲- بیشتر ایرانیها مسلمان شدند و مددی بدین زردشتی باقی ماندند زبان فارسی با عسری مخلوط شد و آن همین زبانی است که حالا ما حرف میزنیم .

خط قدیم ایرانی هم منوخ شد و خط عربی یعنی کوفی و نسخ و خیره جای آنرا گرفت .

۱۳- بسیاری از آداب و رسوم قدیم هم متروک شد و ایرانیها

۱۱- چند سال ایران از خود دولت نداشت ۱۲- بعد از ظهور اسلام ایرانیها

چه شد ۱۳- احوال ایرانیها چه تفاوتی کرد ؟

عقاید و خیالات و حالات و عادات تازه پیدا کردند .

۱۴- اما ایرانیها هر چند مسلمان شده و تابع دولت اسلامی گردیدند لیکن چون بخاطر داشتند که سابقا دولت با شان و شوکتی داشته اند راضی نبودند که زیر دست خیر باشند . بنا بر این همینکه دولت عباسی رو بضعف گذاشت ایرانیها بخيال افتادند خود را از زیر دست عرب بیرون آورند و دوباره ازاد و مستقل شوند

فصل چهارم

دولت مختلفه که در زمان دولت عرب در ایران تکوین شد

۱- اول کسی که از ایرانیها توانست از فرمان عرب بیرون رود یکفر سیستانی بود یعقوب نام که پسر رویگری بود و موسوم به لیث و چون رویگر را بعباسی صفار میگویند یعقوب و سلسله

۱۴- اینکه دولت بنی عباس رو بضعف گذاشت ایرانیها چه کردند ؟

۱- اول کسی که از ایرانیها از اطاعت عرب بیرون رفت که بود ؟ چرا سلسله او را صفاریان میگویند ؟

اوصفاریان خوانده میشوند .

۲- یعقوب لیث تقریباً دویست و پنجاه سال بعد از هجرت
فرمانروائی یافت و نصف شرقی و جنوبی ایران را متصرف
شد اما جانشینهای او نتوانستند تمام این مملکت را نگاه بدارند
بزودی دیگران جای آنها را گرفتند .

در هر حال صفاریان اول سلسله پادشاهان اسلامی ایران
هستند .

۳- سلسله دوم سلاطین اسلامی ایران سامانیان میشبند .

۴- مؤسس این سلسله اسمعیل نام داشته و سیستان و خراسان
و ماوراءالنهر یعنی ولایات آنطرف رود جیحون را متصرف
بوده اند .

۵- اول شاعر بزرگ ایرانی که رودکی نام دارد و فارابی که یکی از

۲- یعقوب چه وقت فرمان داشت و کدام قسمت از مملکت را متصرف گردید ؟ ۳- سلسله دوم از
سلاطین اسلامی ایران کدام است ؟ ۴- مؤسس این سلسله که بود و کدام ولایات را متصرف داشت ؟

بزرگترین حکامی ماست در زمان سامانیان بوده اند و این
سلسله زبان و ادبیات و معارف ایران را خیلی ترقی دادند .
۶- دولت سامانی را سلطان محمود پسر سبکتگین منقرض کرد و ما
آنها را متصرف شد و مملکت دیگر هم فتح نمود و چندین معتر
بهندوستان لشکر کشید .

۷- سلطان محمود و سلسله او چون در غزنین که در افغانستان
واقع است اقامت داشتند آنها را غزنویان میگویند .

۸- سلطان محمود پادشاه بزرگی بوده و جنگهای زیاد کرده
و فاتح شد فضلا و شعرای معتبر هم در دربار او پیدا شدند
و سلطان بایشان خیلی محبت کرد .

۹- شعرای معروف سلطان محمود غزنوی و فخری و منوچهری
و از همه بالاتر فردوسی میباشد فردوسی صاحب کتاب

۵- اول شاعر بزرگ ایرانی که کبک چه زمان بود است ؟ ۶- دولت سامانی را که منقرض کرد سلطان محمود
چه فتوحاتی کرده ؟ ۷- سلسله او را غزنویان میگویند ؟ ۸- سلطان محمود چه خصایصی داشت ؟

۹- شعرای و بزرگان معاصر سلطان محمود را اسم ببرید ؟

شاهنامه است و شاهنشاهی قدیم ایران است .
 بزرگترین حکامی ایران و اسلام شیخ الرئیس ابوعلی سینا معاصر
 سلطان محمود غزنوی بوده است (تقریباً چهار صد سال بعد
 از هجرت)

۱۰- در همان زمان که غزنویان در مشرق ایران سلطنت داشتند
 در مغرب و جنوب سلسله دیگر فرمانروائی میکردند که آنها را دیلمی
 و آل بویه میگویند .

۱۱- مؤسس سلسله آل بویه سه برادر بودند عمادالدوله و رکنالدوله
 و معزالدوله که هر سه پسران بویه بوده اند .

۱۲- پادشاه معتبر سلسله آل بویه عضدالدوله نام دارد و او در فارس
 اقامت داشت و مردی عاقل و فاضل و خوشه قرار بود
 و فارس را آباد کرد و هنر و علم را ترویج نمود .

۱۰- و یله کیستند ؟ ۱۱- مؤسس سلسله آل بویه چه اشخاصند ؟ ۱۲- پادشاه معتبر
 آل بویه کدام است ؟ ۱- کجا اقامت داشت ؟ ۲- چه قدم پادشاهی بود ؟

۱۳- آل بویه شیعیه بودند و مذهب تشیع را قوت دادند در صورتی
 که در آن زمان مذهب تسنن در ایران خیلی قوت داشت .
 ۱۴- صاحب بن عباد که از دانشمندان و کفاة ایران است
 وزیر آل بویه بوده است .

۱۵- دولت غزنویان و آل بویه هر دو بواسطه سلجوقیان
 منقرض گردید .

۱۶- سلجوقیان طایفه بودند از ترک که کم کم از ترکستان بطرف
 ایران آمده بودند و مقترباً چهار صد و پنجاه هجری سلطنت کردند
 و تمام ولایات ایران را متصرف شدند بلکه ولایتهای دیگر هم بر
 آن ضمیمه نمودند و حتی بر خلیفه نیز تسلط یافتند .

۱۷- پادشاه معتبر سلجوقی الب اسلان و پسرش جلال الدین
 ملکشاه میباشند و آنها وزیر با کفایت خوبی داشتند که معروف

۱۳- آل بویه چه مذهب داشتند ؟ ۱۴- وزیر معتبر آل بویه کیست ؟ ۱۵- غزنویان و آل بویه چگونه منقرض
 شدند ؟ ۱۶- سلجوقیان کیستند و چه کردند ؟ ۱۷- پادشاهان معتبر سلجوقی که اند ؟

خواج نظام الملک است .
 خواج نظام الملک بکفرته می داشت مولودم بحن بن صباح که مردی
 فاضل و باهوش بود اما جاه طلبی او را بفرستنه جوئی و فساد و ا
 میداشت و چون در نزد سلطان جمال الدین نتوانست تقرب
 پیدا کند برای خود دستگاه ریاست دینی درست کرده جمعی
 مرید و تابع او شدند و گفته عظیمی بر پا کردند و عاقبت خواج
 نظام الملک را هم کشتند .

۱۸- یکی دیگر از سلاطین سلجوقی سلطان سنجر است و این سلاطین
 سلاطین خوبی بوده و قدرت و شوکت زیاد داشته و علم و کمال را
 هم ترویج میکردند .
 ۱۹- حکیم عمر خیام منشأ بودی و شمس الدین معروف مغزی و انوری
 و سنائی معاصر سلجوقیان بوده اند .

و زیر آنها که بودند - مدعی او که بود چه کرد ؟ ۱۸- سلطان سنجر کجاست ؟ ۱۹- بزرگان
 دوره سلاجقه را اسم ببرید

۲۰- در او آخر دوره سلجوقیان در آذربایجان و فارس و طایفه
 نقطه یافتند که معروف به آتابکان میباشند شیخ سیدی شیرازی
 در زمان آتابکان فارس بوده نظامی و خاقانی هم از شعرای
 معتبر او آخر سلجوقیان میباشند

۲۱- همینکه دولت سلجوقی ضعیف شد پادشاهان خوارزم که ابتدا
 دست نمانده سلجوقیان بودند مدعی ایشان شدند و سلطنت را
 از آنها گرفتند

فصل پنجم - چنگیزیان و تیموریان

۱- تورانیها یا ترکها یعنی مردم ترکستان که در شمال شرقی ایران
 واقع است همه وقت وحشی و بی تربیت بوده و با ایرانیها
 کشاکش داشته اند اما بدترین آن طایفه مغولها میباشند که در
 مغولستان یعنی مشرق ترکستان سکنی داشتند .

۲۰- آتابکان کیست ؟ ۲۱- چه اشخاصی سلطنت را از سلاجقه گرفتند ؟ ۱- تورانیها
 چه قوم مردانی هستند ؟ - مغولها کیستند و چه کرده اند ؟

این جماعت چند مرتبه از ولایت خود حرکت کرده با طراف خت
و تاز نموده همر جا که رفت اند خرابی و قتل و غارت زیاد
کرده اند .

۲- هر قبیلۀ از مغول یکفر بزرگ و رئیس داشته که او را خان
میکفتند تقریباً ششصد سال بعد از هجرت یکی از خانزاده های
مغول تمام قبایل مغولستان را مطیع خود نمود و سلطان آن مملکت شد .
این شخص معروف به چنگیز خان است و او مردی بی رحم و خونخوار
اما بلند همت و با کفایت بود و بسطنت مغولستان قاعدت نموده
چین و ترکستان را هم متصرف در آورده با ایران که آنوقت تحت
سلطنت خوارزمشاهیان بود همایه شد و با سلطان محمد خوارزمشاه
هم بنای جنگ گذاشت .

۳- سلطان محمد خوارزمشاه و پسرش جلال الدین مکرر با چنگیز نزو
خورد کردند ولی مغلوب شده و لشکر چنگیز خان بایران آمدند .

۲- چنگیز خان گیت چه کرده است ۲۱-۳- در زمان چنگیز پادشاهان ایران که بودند ۴

و شهرهای معتبر خراسان را خراب کردند و همر چه آدم بود از مرد
وزن و پیر و جوان همه را کشتند و دولت خوارزمشاهی منقرض شد
۴- در دوره اسلامی مدت ششصد سال ایرانیهای مسلمان زحمت
زیاد کشیده و تمدن عالی تحصیل کرده در علم و حکمت و ادبیات
صنعت و تجارت و زراعت و تمام لوازم زندگی کافی تمدن
مقامی بلند دارا شده بودند .

مغولان که مسلمان هم نبودند همه این زحمات را بباد دادند مردم را
کشتند آبا و اجداد را سوزانیدند آثار تمدن را خراب کردند مختصر صدقه
بایران و اسلام زدند که نظیر آن در دنیا دیده نشده بود .

۵- اما چنگیز خان دارای مملکت بسیار وسیعی گردید و بعد از خودش
آن مملکت میان پسرانش قسمت شده و هلاکو خان که نواده چنگیز بود
بایران آمد و بعد بغداد رفت و دارا خلافت را هم گرفت و مستعصم
خلیفه عباسی را کشت و خلافت بنی عباس را منقرض کرد (۶۵۶هـ)

۲- نتیجه محمد مغول بر ایران چه شد ۴- مملکت چنگیز بعد از خودش چه شد ۵- خلافت بنی عباس چه شد و منقرض شد

۶- چنگیز خان و اولادش تقریباً صد و پنجاه سال در ایران تاخت و تاز و سلطنت کردند و در اوایل قرن سیزدهم هجری هشتاد و پنج سالگی درگذشت.

۷- بزرگان که در این دوره باید بشناسیم خواجه نصیرالدین طوسی حکیم نامی و از شهر اصفهان و عرفای معتبر شیخ سعدی و شیخ عطار و مولانا جلال الدین رومی صاحب کتاب مشنوی و خواجه حافظ شیرازی میباشند.

۸- اسنوز مردم بجاوه ایران از زیر فتنه چنگیز بلند شده بودند که گرفتار فتنه امیر تیمور شدند.

۹- تیمور از بزرگ زادگان ترکستان بود و چون بهتی عالی داشت بخیال خود سری افتاده و خود را پادشاهی رسانید و جنگهای بسیار کرد و تمام ترکستان و ایران و هندوستان و آسیای صغیر را متصرف شد و حتی بروسیه رفت و تا مسکو تاخت و تاز کرد.

۱۰- سلاطین مغول چند مدت در ایران تسلط داشتند ۴- بزرگان آن دوره چه کسانی

۸- بعد از فتنه چنگیزان دیگر چه عیسیایان و ارداد ۴- تیمور که بود و چه کرد ۴

۱۰- تیمور هجدهم بی رحم و خونخوار عربی بود و همه جا خاصه در ایران خوزری فوق العاده کرد و از کتله های مردم منار را ساخت (تقریباً هشتصد سال بعد از هجرت)

۱۱- امیر تیمور و اولادش نیز تقریباً صد و پنجاه سال در ایران فرمانروائی کردند و در ویم رفته مدت سیصد سال که دوره چنگیزان و تیموریان است زمان قتل و غارت و ناامنی و بدبختی ایران بوده و اسنوز مملکت ما از آن صدمه کمر است نکرده است.

فصل ششم - دولت صفویه

۱- دوره قتل و غارت و ناامنی ایران را سلاطین صفویه خاتمه دادند
۲- در زمان امیر تیمور در اردبیل سیدی بود عارف معروف پیشخ صفی الدین که مرد بزرگی بود و میدان بسیار داشت اولاد او هم بعد از خودش مرشد بودند و مرید داشتند.

۱۰- تیمور چهستم آدمی بود ۱۱- امیر تیمور و اولادش چند مدت در ایران تسلط داشتند

آن دوره ایران چه حال داشت ۴- آفریده بدبختی را که خاتمه داد شیخ صفی الدین

۳- یکی از نواده های شیخ صفی الدین اردبیلی که اسمعیل نام داشت
بخایل سلطنت افتاد ابتدا آذربایجان را گرفت بعد کم کم تمام
ایران را تصرف شد (۹۱۵)

۴- شاه اسمعیل دولتی تأسیس کرد نظیر دولت ساسانی و چون
آن پادشاه جانشینهای او از اولاد شیخ صفی الدین بودند آن
سلسله معروف به صفویه است .

۵- از زمانی که دولت ساسانی منقرض شده بود تا وقتی که دولت
صفویه استقرار یافت قریب نهصد سال طول کشید و در این مدت
در واقع مملکت ایران میدان تاخت و تاز قبایل و طوایف مختلفه
بوده و کمتر وقتی روی آسایش میدید ظهور دولت صفویه در حقیقت
احیاء و تجدید دولت عجم است و میتوان گفت دولت و ملت ایران
که امروز موجود و برپا است از اثر همت و اقدام صفویه
۳- شاه اسمعیل گیت چه کرده؟ ۲- دولت صفویه نظیر کدام است؟ ۵- از زمان استقرار
ساسانی تا دوره صفویه چند مدت طول کشید و این مدت چگونه بود؟

میباشد -

۶- بسیاری از آداب و رسوم و ترتیبات زندگی و تمدن مخصوصاً
مذهب ایرانی نتایج و سبب صفویه است قوت مذہب تشیع و غلبه
آن در ایران از آن زمان است که مذهب رسمی ایرانیان گردیده
است و سلاطین صفوی در این باب زحمات بسیار کشیده اند
۷- اما دولت صفویه یکت مختصه بزرگی هم داشت و آن حدیث
سلاطین عثمانی بود .

۸- عثمانیها یک طایفه از ترکها بودند که در مغرب ایران دولت معتبری
تشکیل داده شهر قسطنطنیه را هم تصرف شده جانشین دولت روم قدیم
گردیده بودند و میل داشتند همسایه آنها دولت معتبری باشد
بنابر این وقتی که شاه اسمعیل دولت ایران را متحد کرد عثمانیها
خواستند نگذارند آن دولت باقی بماند چون خودشان سنی بودند
ع- سلاطین صفویه برای ایران و ایرانیها چه کرده؟ ۷- صفویه گرفتار چه مختصه بودند؟
۸- عثمانیها کیستند؟ عثمانیها چرا با ایران دست اندازی کردند؟ صفویه در مقابل آنها چه کرده؟

تشیع صفویه و ایرانیان را بهانه کرده از طرف آذربایجان بمحاکم ایران
دست اندازی کردند و اکثر سلاطین صفوی گرفتار این کشاکش بودند
گاهی شکست میخوردند اما روی هم رفته با دولت عثمانی مقاومت نمودند
و دولت ایران را نگه داشتند.

۹- بزرگترین پادشاه صفویه که یکی از بهترین سلاطین ایران بوده
شاه عباس اول است که او را شاه عباس کبیر هم میگویند.
این پادشاه بزرگ دست مملکت را امن کرد و دشمنان داخلی و
خارجی را عاجز نمود و بر وسعت مملکت افزود یعنی درست آزا
بعد و در زمان ساسانیان رسانید و در همه جا آبادیهای فراوان
کرده و عمارات و بازارها و مساجد و کاروانسراها ساخت علم
و هنر و صنعت و تجارت را ترویج کرد و ترقی داد عدالت و
سیاست را محکم کرد.

۱۰- پایتخت صفویه ابتدا تبریز و بعد تهرنین بوده شاه عباس

۹- بزرگترین پادشاه صفوی کیست؟ چه کرده است؟ ۱۰- پایتخت صفویه کجا بوده است

اصفهان را که در مرکز مملکت و یکی از معتبرترین بلاد ایران است
پایتخت قرار داد.

شاه عباس

۱۱- شیخ بهائی و میرداماد و مولانا صدرالدین شیرازی معروف
به ملا صدرا که از علماء و حکمای معتبرند و میرعاد خوشنویس بزرگ

۱۱- از بزرگان دوره صفویه چه اشخاصی را می شناسید؟

و استاد خط نقیق معاشر شاه عباس بوده اند.

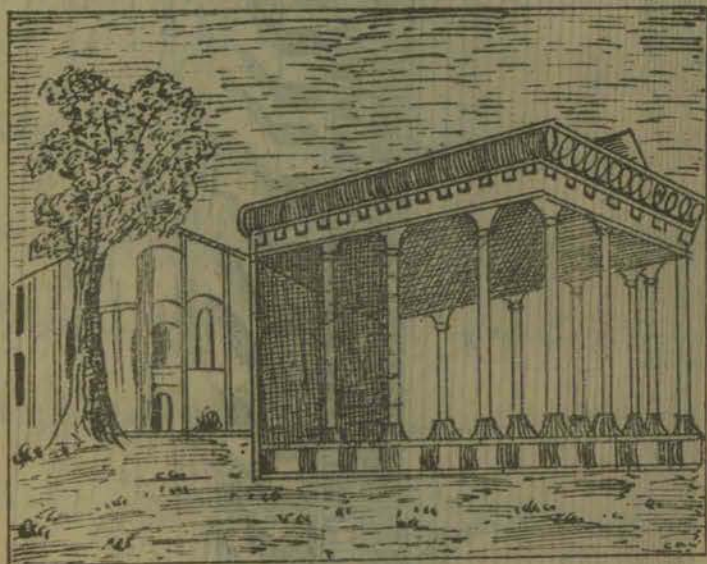
۱۲- پادشاهان دیگر صفویه که خوب و مستبرند شاه عباس ثانی و شاه سلیمان میباشند.

از زمان شاه عباس اول تا مدت صد سال ایرانها در راحت و امنیت بودند و آسود و زندگانی میکردند اما این فراغت آنها را تنبیل و تن پرور کرد.

۱۲- پادشاهان خوب صفویه دیگر که آمدند بعد از شاه عباس اول ایران چه حال داشت

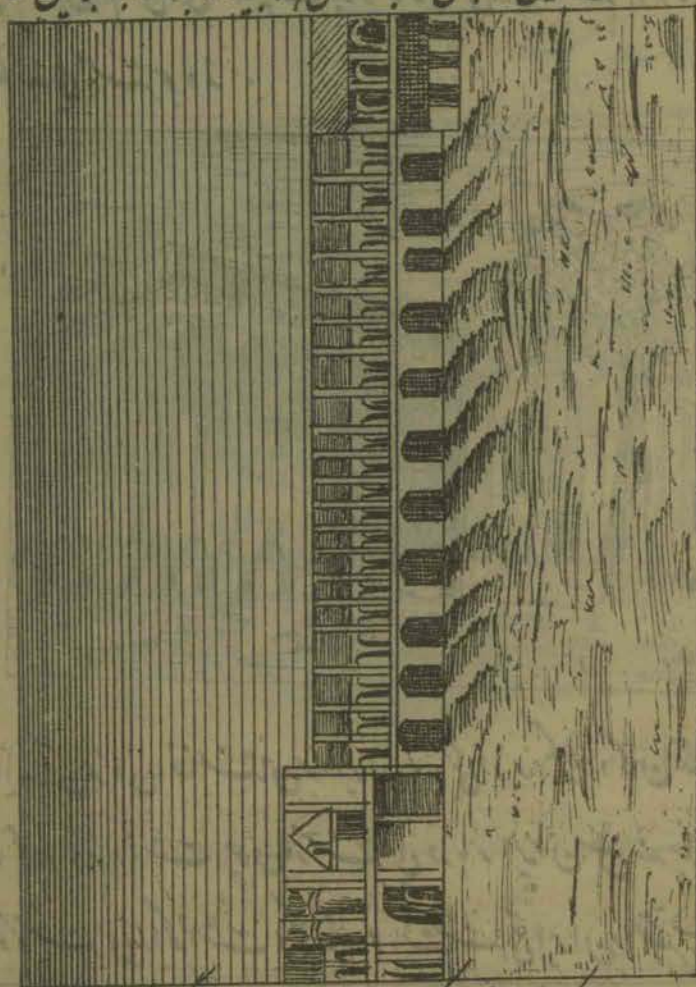
۱۳- اتفاقا پسر شاه سلیمان که شاه سلطان حسین نام داشت پادشاهی کم عقل و بی کفایت بود و وزرای او هم مردمان فاسد بی حسنه بودند.

۱۴- آن زمان افغانستان جزایران بود یکی از بزرگزان دکان افغان که محمود نام داشت چون از خراسان دربار ایران مطلع شد بنای خود سری را گذاشت و کم کم ولایات شرقی ایران را تصرف

۱۴- شاه سلاطین حسین و قتم پادشاهی بود ۱۴- محمود افغان که بود چه کرد؟

شد و بطرف اصفهان آمد -
 شاه سلطان حسین در جبال در بارش همه بکاره بودند بنا بر این افغانها

بهولت بر لشکر شاه غلبه کردند و اصفهان را هم گرفتند (۱۱۳۵)

۱۵- چون افغانها مردمان بی تربیتی بودند بعد از آنکه دولت ایران را
 عاجز کردند در اصفهان و شهرهای دیگر بنای خوریزی و بیرجی را
 گذاشتند و قتل و غارت بسیار کردند و بلاوه رؤسای آنها با
 یکدیگر مخالف بودند و محمود را پس عیش اشرف گشت و جای
 او را گرفت.

۱۶- در این وقت که دولت ایران خراب و ضعیف شده بود و دولت
 روس که تازه بواسطه ساعی بطور کبیر شروع ترقی کرده بود و دولت
 عثمانی که از قدیم دشمن ایران بود از طرف شمال و مغرب بخاک ایران
 دست اندازی نموده و قصد کردند آنولایات را تصرف شوند اما
 انقلاباتی در ایران روی داد که نداشت این خیالات صورت بگیرد.

فصل هفتم - نادر شاه و کریمخان زند

۱- وقتی که کار شاه سلطان حسین در اصفهان خراب شد پسرش که

۱۵- افغانها در ایران چه قدم رقرار کردند ۴ اشرف گیت ۶- دولت روس

عثمانی چه قصد کردند ۴- شاه طهاسب گیت ۴ چراغزاسان رفت

طهاسب نام داشت از اصفهان منبر را گرد و ارم خود را شاه
گذاشت و سعی کرد که لشکری منبر ارم سازد تا دولت ایران را
از دست افغانها خلاص کند.

بعضی از بزرگان مملکت دور شاه طهاسب را گرفتند و چون پاتخت
در دست افغان بود بخراسان رفتند و آنجا شخصی موسوم به نادر تیلی
از طایفه افشار نزد شاه آمد.

نادر قلی آدم متشخص نبود اما شجاعت و همت بلند داشت شاه
طهاسب او را بخدمت خود قبول کرد و طهاسب قلی خان نامید.

طهاسب قلیخان خراسان را برای شاه مسخر کرد و بعد بدفع اشرف
افغان پرداخت و در چندین جنگ او را مغلوب نمود تا مجبور شد از
اصفهان فرار کند و چون طهاسب قلی خان دست از سر او بر نیداشت
عاقبت یکی از ایران بافغانستان رفت و آنجا کشته شد.

۲- طهاسب قلی خان بعد از آنکه شتر افغان را کند بمرغ رو بهما و عثمانیا
طهاسب قلی خان کیت ۴ چکار کرد ۲- طهاسب قلی خان بعد از دفع افغانها چکار کرد

که ولایات شمالی و منبری ایران را گرفته بودند رفت رو بهما
خودشان دست از ولایات مابرداشتند عثمانیا هم جنگ سخت
با طهاسب قلی خان کردند و مغلوب شدند و تمام ولایاتی که نصر
کرده بودند را کردند.

۳- شاه طهاسب دوباره دارایی مملکت اجدادی خود گردید اما او
بی کفایت و لیاقت بود و علاوه طهاسب قلی خان خیال سلطنت داشت
باین واسطه بهانه پیدا کرده شاه طهاسب را از سلطنت خلع و پیرا
را که عباس نام داشت و طفل بود اسما پادشاه نمود و خود
نایب او شد.

بعد از آن باز با عثمانیا زد و خورد کرد و همیشه دست قدرت
خود را محکم نمود بزرگان ایران را یکجا جمع کرد و گفت حالا دیگر که
مملکت ایران آسوده و امن شده شما کفیر پادشاه حاسبی لازم دارید
هر کس را میجواید اختیار کنید همه بزرگان گفتند غیر از تو
۲- آخر کار شاه طهاسب چه شد ۲- طهاسب قلی خان چطور سلطنت کرد و بعد از پادشاه شدن چه کرد

کسی نباید پادشاه شود باین طریق طاعتی خان سلطنت رسید
واسم خود را نادر شاه گذاشت (۱۱۴۸)

نادر شاه

۴- نادر شاه از جهانگیران معتبر دنیا و از سلاطین بزرگ ماست
سلطنت ایران را که باز نزدیک بود مثل دوره عرب و مغول از
۲- نادر شاه چطور پادشاهی بود ؟ فتوحات او را بیان کنید ؟

دست برود و حفظ کرد و از شر دشمنان خارجی و داخلی آسوده
نموده و باین اندازه هم قناعت نکرد که بنای مملکت گیری گذاشت
و لشکر هندوستان کشید و محمد شاه پادشاه هندوستان را مغلوب
و دست نشاندۀ خود کرد و جواهر بسیار از هندوستان
بایران آورد.

بعد از آن بترکستان و خوارزم رفت و سرحد ایران را برود
بچگون مقرر ساخت.

از بدبختی ایرانیان نادر شاه در سالهای آخر سلطنت خود بدخلق
ولی رحم شد و بمردم بنای آزار و اذیت گذاشت تا قناعت
او را کشتند (۱۱۶۰)

۵- با وجود بدی عاقبتش نادر شاه مرد بزرگی بوده و بایران
خدمت عظیم کرده است اما اولادش نتوانستند سلطنت را برپا
خود نگاه بدارند و مدعی زیاد پیدا کردند.

آخ کارش چه شد ؟ ۵- گریبان زندگیت چه کرده است ؟

کلی از آنها شخصی بود از طایفه زند که از طوایف لرستان می باشد
و کریمخان نام داشت ابتدا در جنوب ایران تسلط یافت و چون
مردی عاقل و خوشه قار بود کم کم پیشرفت پیدا کرد و وقتی به ناک
ایران را دارا شد .

ع- کریمخان زند هم از پادشاهان خوب ایران است و مردم
خیلی مهربانی کرده و در شیراز که اقامتگاه او بود عمارات و
آبادیهای زیاد نموده است

فصل هشتم - قاجاریه

۱- قاجاریه یک طایفه از طوایف ترک استرآباد بودند و در عهد
سلاطین صفویه اعتبار داشتند در زمان شاه طهماسب رئیس ایشان
فتحعلی خان نام داشت و رقیب طهماسب قلی خان بود .

پسر فتحعلی خان که محمد حسن خان نام داشت مدعی کریمخان زند شد
اما نتوانست کاری بکند کشته شد و پسرش آغا محمد خان بدست

ع- کریمخان چطور پادشاهی ؟ ۱- قاجاریه کیستند ؟ فتحعلی خان کیست ؟

دو دفعه دولت ایران شکست خورد و دفعه اول روسها یک قسمت
از قفقاز را گرفتند و در جنگ دوم تمام قفقاز را تصرف
شدند و روسها سرحد بین ایران و روس معین گردید و عهدنامه
بین دولین منعقد شد که معروف به عهدنامه ترکمن چای است و آن
چندی قبل منوخ شد .

۳- در کشاکش با دولت عثمانی برای فتحعلی شاه نه غلبه مبنی دست او
شکست خورد و آخر کار بصلح انجامید

زمان فتحعلی شاه بهترین و باشکوه ترین اوقات سلطنت قاجاریه است
۴- در دربار آن پادشاه امراء و رجال بزرگ و شعراء و ادباء و فضلا
معبر بودند که معروفترین آنها میرزا ابوالقاسم قائم مقام و میرزا
عبد الوهاب مستند الدوله نشاط و فتحعلی خان صباح ملک الشعراء و میرزا
وصال شیرازی میباشند .

۳- کشاکش فتحعلی شاه با عثمانیها چه حال داشت ؟ دربار فتحعلی شاه چه حال داشت ؟ ۴- بزرگان

آن دوره را اسم ببرد ؟ ۵- چه ترتیب جدیدی در زمان فتحعلی شاه شروع شد

یکی از آنها شخصی بود از طایفه زند که از طوایف لرستان میانه
و کریمخان نام داشت ابتدا در جنوب ایران تسلط یافت و چون
مردی عاقل و خوشه قار بود کم کم پیشرفت پیدا کرد و وقتیکه
ایران را دارا شد .

۶- کریمخان زند هم از پادشاهان خوب ایران است و مردم
خیلی مهربانی کرده و در شیراز که اقامتگاه او بود عمارات و
آبادیهای زیاده نموده است

فصل هشتم - قاجاریه

۱- قاجاریه یک طایفه از طوایف ترک استرآباد بودند و در عهد
سلاطین صفویه اعتبار داشتند در زمان شاه طهماسب رئیس ایشان
فتحعلی خان نام داشت و رقیب طهماسب قلی خان بود .

پسر فتحعلی خان که محمد حسن خان نام داشت مدعی کریمخان زند شد
اما نتوانست کاری بکند کشته شد و پسرش آغا محمد خان بدست

۶- کریمخان چلور پادشاهی ؟ ۱- قاجاریه کیستند ؟ فتحعلی خان کیست ؟

دو دفعه دولت ایران شکست خورد و دفعه اول روسها یک قسمت
از قفقاز را گرفتند و در جنگ دوم تمام قفقاز را تصرف
شدند و روسها سرحد بین ایران و روس معین گردید و عهدنامه
بین دولتين منعقد شد که معروف به عهدنامه ترکمن چای است و آن
چندی قبل منوخ شد .

۳- در کشاکش با دولت عثمانی برای فتحعلی شاه نه غلبه ممتنعی دست او
به شکست خورد و آخر کار بصلح انجامید

زمان فتحعلی شاه بهترین و باشکوه ترین اوقات سلطنت قاجاریه است
۴- در دربار آن پادشاه امراء و رجال بزرگ و شعراء و ادباء و فضلا
معبر بودند که معروفترین آنها میرزا ابوالقاسم قائم مقام و میرزا
عبد الوهاب مستند الدوله نشاط و فتحعلی خان صباح الملك الشعراء و میرزا
وصال شیرازی میباشند .

۳- کشاکش فتحعلی شاه با عثمانیها چه حال داشت ؟ دربار فتحعلی شاه چه حال داشت ؟ ۴- بزرگان

آن دوره را اسم بیاورید ؟ ۵- چه نزدیک جدیدی در زمان فتحعلی شاه شروع شد ؟

۵- رابطه حقیقی دولت ایران با دول فرنگ از این زمان شروع شد و بین ایران و روس و فرانسه و انگلیس رسولان رفت و آمد کردند و به تدریج صاحبان مندان و انگلیسی در قشون ایران ترتیب نظام داخل شد. ۶- ولیعهد فتحعلی شاه پسرش عباس میرزا بود و کفایت و رشادت داشت و در جنگهای ایران و روس فرمانفرمای قشون ایران بود و در خوابانیدن فتنه های داخلی هم پدرش خیلی خدمت کرد تا قبل از پدر جوانگرک شد و فتحعلی شاه با آنکه اولاد بسیار داشت محمد میرزا پسر عباس میرزا را ولیعهد قرار داد.

۷- محمد شاه ابتدا قائم مقام را که بخودش و پدرش خدمات زیاد کرده بود صدر اعظم کرد اما بزودی از او رنجیده و او را کشت و حاجی میرزا آقا قاسی را که سابقاً معلم شاه بود و با و ارادت داشت بصدارت جانشین کرد.

۸- عباس میرزا کتیت چه شد است؟ جانشین فتحعلی شاه که بود؟ ۷- قائم مقام کتیت بعد از قائم مقام چه کسی صدر اعظم شد؟

۸- محمد شاه خود علیل و بیحال بود و حاجی میرزا آقا قاسی وزیرش مانیک نیک فطرت بود کفایت و لیاقت مملکت داری نداشت باین واسطه در آن زمان فتنه های چند بروز کرد و شاه و وزیر نتوانستند از آن مفسد جلوگیری کنند و محمد شاه شش از چهارده سال سلطنت کرد.

بعد از او پسرش ناصرالدین میرزا پادشاه شد (۱۲۶۴)

۹- ناصرالدین شاه میرزا تقیخان امیر نظام را صدر اعظم خود قرار داد

۸- سلطنت محمد شاه چه حال داشت؟ بعد از محمد شاه که پادشاه شد؟ ۹- آنابک اعظم کتیت چه کرده است

و او ملقب با تاج اکبر و معروف به امیر کبیر و یکی از بزرگترین
رجال و وزرای ایران میباشد با آنکه بیشتر از سه سال صدارت
نکرد و بیش از همه کس آثار گذشته است تمام فتنهائی که در
زمان محمد شاه و بعد از وفات او بروز کرده بود خوابانید و مملکت

را نظم و انضباط داد و مالیات دولت را که خراب شده بود اصلاح
کرد و قشون را انتظام داد و صنایع و علوم را تشویق نمود و سبب

عاقبت کار امیر کبیر شد ؟

تربیت از قبیل مدرسه دارالعلوم و روزنامه فراهم کرد تا
بزرگان ایران اعتنائی ترقی مملکت نداشتند و وجود امیر نظام
را برای خود مضرب استند شاه جوان بی تجربه را از او ترسانید
و آنقدر سعی کردند تا شاه او را معزول و حکم قتلش را داد و .

۱۰- ناصرالدین شاه قریب پنجاه سال سلطنت کرد و در تمام این
مدت مملکت امن و آرام بود و فقط در اوایل امر و فتنه جنگ
و لشکر کشی واقع شد .

۱۱- یکی از آنها جنگ هرات بود با معنی که افغانستان که همه وقت
جز ممالک ایران بود بعد از مادر شاه مملکت و دولت علیحدہ شده
و هرات را بهم که از شهرهای خراسان محبوب میشد تصرف کرده
و از زمان فتح علی شاه بین ایران و افغانستان گفتگو بود عباس میرزا
و محمد شاه قصد تصرف هرات را کردند اما انجام ندادند در اوایل سلطنت
ناصرالدین شاه حسام السلطنه پسر عباس میرزا امور انجام این مقصود
۱۰- ناصرالدین شاه چند سال سلطنت کرد ؟ ۱۱- جنگهای زمان ناصرالدین شاه که است ؟

شد و هرات را گرفت اما دولت انگلیس که تازه در هندوستان تسلط پیدا کرده بود بمناسبت مجاورت هندوستان با افغانستان میل نداشت دولت دیگری با افغانستان استیلا داشته باشد باین واسطه کشتی جنگی بخلیج فارس فرستاد و بوشهر و محمره را تصرف شد بالاخره دولت ایران با انگلیس صلح کرد باین طریق که انگلیس بوشهر و محمره را پس بدهد و ایران هم دست از هرات بردارد.

۱- جنگ دیگر ناصرالدین شاه با خوارزم و ترکمنها بود که نسبت بدولت ایران اطاعت نمیکردند و غالباً در طرف خراسان بقتل و غارت مشغول بودند یک نوبت قشون ناصرالدین شاه غلبه یافته خان خیوه را کشتند اما دفعه دیگر شکست خوردند و جمعی کثیر از لشکریان ایران تلف شدند و از آن بعد دولت ایران از مطیع کردن ترکمنه خوارزم ناپسند شد و کم کم دولت روس بر آنها تسلط یافت و مقام خوارزم و ترکستان را تصرف کرد و از طرف خراسان هم با ما همسایه شد انگلیسها چرا بایران جنگ کردند؟ - آخر کار آنها شکست خوردند و در زمان ناصرالدین شاه کار ایران بترکمنها

۱۳- یکی از وزرای باکفایت ناصرالدین شاه حاجی میرزا حسین خان مشیرالدوله معروف به سپهسالار اعظم می باشد که او هم در ترتیب و تنظیم امور مملکتی سعی کرد اما دیگران نکذاشتند.

۱۴- در سلطنت ناصرالدین شاه شهر طبران بزرگ شد و بنیه و عمارت و خیابانهای خوب پیدا کرد و رابطه ایران با فرنگستان زیاد شد و شاه سه سفر بیاحت اردو پارفت و آداب و رسوم و افکار کم کم بنای تغییر گذاشت.

۱۵- در ادوار سلطنت ناصرالدین شاه بسیاری از مردم بواسطه اینکه امور مملکتی را بی ترتیب دیدند و آثار ترقی مشاهده نمیکردند از دولت دستنک بودند عاقبت یک روز که شاه بزیارت حضرت عبدالعظیم^ع رفته بود در آنجا شخصی موسوم بمبسه زار رضا اورا کشت (۱۳۱۳).

۱۳- حاجی میرزا حسین خان کتیت ۹-۱۴- در زمان ناصرالدین شاه طهران چه حال پیدا کردم تغییراتی

که در احوال مردم پیدا شد از چهل بود ۱۵- چرا ناصرالدین کشته شد

۱۶- جانشین او پسرش مظفر الدین شاه علیل و ضعیف و عاجز بود و در تمام مدت یازده سال که سلطنت کرد مملکت میدان غرض و هوی نفس چند نفر از درباریان بود که خیر از تحصیل ثروت مقصود می نمودند صدر اعظم های مظفر الدین شاه یکی امین السلطان است که در سالهای آخر ناصر الدین شاه هم صدر اعظم بود و دیگر امین الدوله و آخری شاهنشاه حسین الدوله اما این وزراء خوب باید بواسطه اخلال در باریان مظفر الدین شاه کاری نمیتوانستند بکنند.

۱۷- مظفر الدین شاه سه سمنه هم بفرنگستان رفت اما بخرمخرج گرفت نتیجه برای مملکت عاید نشد و چون مالیات مملکتی کفایت تیزیرت سلطنتی را نمیکرد مظفر الدین شاه در دو نوبت از دولت روس تقریباً چهل کروور تومان قرض کرد و بمصرف رسانید.

چون دولت ایران مقروض دولت روس گردید قسطنطنیه و روسها

۱۶- مظفر الدین شاه چه قسم پادشاهی بود؟ - وزرای مظفر الدین شاه چه اشخاصی بودند؟

۱۷- مظفر الدین شاه چرا از دولت روس قرض کرد؟

در اینجا زیاد شد بعد از او امور دولتی و مملکتی روز بروز خراب تر مردم ناراضی تر می شدند و کم کم شکایت مردم بلند و ظاهر شد و علماء هم با شکایان متفق گردیدند و چون مظفر الدین شاه غافل بود عملاً بنای هاجرت گذاشتند و مردم برای اینکه بتوانند شکایت

خود را بشاه برسانند بغارت انگلیس رفتند و از دولت تقاضا کردند که ترتیب سلطنت استبدادی را را بکند و ملت را در اداره امور نتیجه این کار چه شد؟ چه مردم ناراضی بودند؟ مردم از شاه چه تقاضا کردند؟

مملکت و خالت دهد و این ترتیبی است که حالا در اغلب ممالک معمول است و آن را مشروطیت میگویند

مظفرالدین شاه هر چند عاجز و ضعیف بود چون خیر مملکت را میخواست باینکه دید مردم راضی نیستند و مشروطه میخواهند قبول کرد و دستخطی مبنی بر انقضاء مجلس شورای ملی صادر نمود ۱۳۲۴

۱۸- مجلس شورای ملی مرکب از نمایندگان ملت که از تمام ولایات آمده بودند در عمارت بهارستان منعقد شد اما چیزی نگذشت که در همان سال مظفرالدین شاه وفات کرد و ولیعهد او محمد علی میرزا جلوس نمود.

۱۹- تمام مدت سلطنت محمد علی شاه که به سال رسید به کنگش ملت گذشت زیرا که مردم او را مایل بسلطنت استبدادی میدانید و نمیدانستند مشروطه را از دست بدهند عاقبت میان محمد علی شاه و مشروطه طلبان مشروطیت یعنی ۱۸- مجلس شورای ملی چیست و کجاست؟ - جانشین مظفرالدین شاه که بود؟

۱۹- سلطنت محمد علی شاه چند طول کشید و از زمان چه واقع شد؟

و مجلس شورای ملی جنگ واقع شد و حکم کرد بهارستان توپ بستند بعضی از وکلای و آزادی طلبان کشته شدند و مجلس شورای ملی تعطیل شد (۱۳۲۶)

اما در ولایات آزادی طلبان دست از خیال خود برنداشتند و در تبریز بنای مخالفت با دولت را گذاشتند بعد رشت و اصفهان هم از قدرت شاه خارج شد و اغتشاش و انقلاب روز بروز وسعت و شدت پیدا کرد.

محمد علی شاه و اجنبیهای او هم مملکتداری نمیدانستند و نمیتوانستند آزادی طلبان را مقتور و مملکت را آرام کنند و نه میل داشتند مشروطیت را دوباره برقرار نمایند و در این هنگامه فکلیها با آزادی طلبان مساعد بودند و روسها از استبداد تقویت میکردند.

عاقبت آزادی طلبان از شمال و جنوب رو بطهران آوردند و با قتل دولتی زد و خورد کردند و وارد شهر طهران شدند محمد علی شاه دشمنان

کنگش ملت را با محمد علی شاه و شرح میدهد؟ عاقبت کار محمد علی شاه چه شد؟

بطارت روس پناه برد و باین واسطه از سلطنت خلع شد (۱۳۲۷)

۲۰- چون مشروطه طلبان غالب شدند احمد شاه پسر محمد علی شاه را بسلطنت برداشتند و مجلس شورای ملی را دوباره منعقد نمودند اما اختلافات داخلی و حوادث و عملیات خارجی و جل عوام و فساد خواص نگذاشت امور دولت ایران در تحت ترتیب صحیح درآید و مردم این مملکت بفراموشی و آسایش نائل شوند

احمد شاه در بدو جلوس صغیر بود و وظایف سلطنت را نایب السلطنه منتخب مجلس شورای ملی انجام داد.

۲۱- در ۳۲^{۳۲} شاه کبیر شد و مراسم تاجگذاری بعمل آمد اما مقارن بهمان زمان جنگ اروپا در گرفت و تمام دنیا منقلب شد. دول آلمان و اطیش و عثمانی یک طرف بودند و دول روس و انگلیس و فرانسه و بسیاری از سایر دول طرف دیگر.

۲۰- جانشین او که بود؟ چرا کار ایران بترتیب صحیح نیفتاد؟ ۲۱- در اول سلطنت احمد شاه

چه منی در دین داشت؟

۲۲- چون روس و انگلیس و عثمانی که با هم جنگ داشتند با ما همسایه بودند قهراً اثرات جنگ هم با ما رسید و با آنکه دولت ایران بطرف بود آن دول خاک ایران را هم میدان جنگ قرار دادند و باین واسطه قتل و غارت و خرابی و صدمات بسیار بد دولت و ملت ایران وارد آمد اما اثرات منی که در نتیجه جنگ برای ایران روی داد و تنصیر اوضاع روسیه و عثمانی بود.

۲۳- روسیه و عثمانی هر دو در جنگ مغلوب شدند عثمانی بعضی ولایات را از دست داد که از جمله عراق عرب یا بین النهرین میباشد یعنی جایی که بغداد و نجف و کربلا در آن واقع و با ما همسایه است در آن ناحیه دولتی جداگانه تشکیل شد که فعلاً در تحت سرپرستی دولت انگلیس است.

۲۴- در روسیه انقلاب عظیمی روی داد سلطنت قدیم روسی منقرض و دولت جمهوری بوضع مخصوصی برقرار گردید و دولت جدید روس

۲۲- جنگ اروپا چرا با ایران اثر کرد و چه نتیجه داد؟ ۲۳- نتیجه جنگ اروپا برای روسیه و عثمانی

چه شد؟ ۲۴- روابط ایران در پس بعد از جنگ و انقلاب روسیه چه حال پیدا کرد؟

روابط خود را با ایران بکلی تغییر داد و عهدنامه ترکمانچای و سایر قراردادها^۱ که در عهد دولت سابق با ایران بسته شده بود و ایرانیها از آن ناراضی بودند منسوخ گردید و قرضهائی که ایران بروس داشت باطل گشت و بنای بسن عهدنامه و قراردادهای تازه گذاشته شد.

در واقع جنگ بزرگ اروپا در اوضاع داخلی و خارجی مملکت ما هم تأثیرات کثیف داشته و خواهد داشت ایران نیز در دوره زندگانی جدیدی داخل خواهد شد و آرزو مند و امیدواریم که در این دور جدید اسباب سعادت ملت ایران بیشتر و بهتر از سابق فراهم شود و ایرانیها هم بهتر تکلیف خود عمل نمایند

فصل نهم - سلسله پهلوی

۱- مؤسس این سلسله علیحضرت رضا شاه پهلوی فرزند مرحوم عباسقلی خان سرهنگ فوج سوادکوه است. حضرتش علاوه

۲۴ - روابط ایران و روس بعد از جنگ و انقلاب روسیه چه حال پیدا کرد؟

۱- مؤسس سلسله پهلوی کیست؟

برای آنکه ذاتاً نظامی بوده از ابتدا طفولیت هم در نظام پرورش یافت تا آنکه بجد رشد رسید و رسماً داخل نظام قزاقخانه گردید و تدریجاً بدرجات سرهنگی و سرسپه‌ی نائل شد

۲- قزاقخانه در آنوقت در تحت نظر دریاست صاحبمنصبان روسی بود و در نتیجه انقلابی که در روسیه واقع گردید بین آنها بهخوردگی پیدا شد.

پس از آنکه فتنه بالشیوکی روسیه بجد و شمالی مملکت خاصه کیلان سرایت نمود علیحضرت با عده نامور دفع آنها گردید. در ضمن نفاق صاحبمنصبان روسی را دید و دانست که جنبیان برای مملکت ملت کار نمیکنند و جز بار سنگینی بدوش ملت نتیجه دیگر ندارند. این بود که پس از مراجعت حمله بطهران نمود و اداره قزاقخانه را تصرف

کرد (۱۲۹۹) شمسی (۱۳۳۹) قمری

در این حال هیئت دولت ساقط و آقا سید ضیاءالدین بریاست وزیراً

۲- قزاقخانه در آنزمان بریاست کی برقرار بود؟ پس از سقوط هیئت دولت کی رئیس الوزرا^۱؟

برقرار و حضرت پهلوی بسمت فرماندهی کل قشون منصوب گردید پس وزارت جنگ را نیز عهده دار شد .

۳- چون ریاست کل قشون در کف با کفایت حضرتش درآمد اداره قشون را که در آنوقت عبارت از دو دسته قزاق و ژاندارمری بود در تحت نظام و ترتیب صحیحی در آورده و دولت را از میان برداشت و همه را متحد شکل نمود .

در این ضمن با خیانی که از هر گوشه سر بلند نموده و سه سر مملکت را دچار هرج و مرج کرده بودند سرکوب نموده فتنه های دجلی را رفع نمود .

انصافاً در مدت یکی دو سال خدمات شایانی را ب وطن و ملت فرمود که بر هیچکس پوشیده نماند و در نتیجه محبوب خاص و عام گردید .

۴- مردم ستدیده که این امنیت و آسایش را دیدند و از سلطنت قاجاریه هم دلخوشی نداشتند از مجلس شورای ملی تغییر سلطنت را

۳- ترتیب قشون ایران چه حال داشت ؟ ۴- مدت از مجلس شورای ملی چه وقت بود ؟

کریمخان افتاد و کریم خان او را در شیراز نزد خود نگاه داشت بعد از مردن کریمخان آغا محمد خان از شیراز فرار کرده باز نزد آن آمد و بنای تصرف کردن ولایات را گذاشت و طهران را که آن زمان شهر کوچکی بود پایتخت خود قرار داد

مدعی تم آغا محمد خان طایفه کریمخان و مخصوصاً پسرش لطفعلی خان بودند اما آغا محمد خان مردی باتدبیر و کافی بود کم کم همه مدعیان را از میان برداشت و بر تمام ایران تسلط پیدا کرد و عنوان سلطنت اختیار نمود (۱۲۱۰) .

آغا محمد خان مؤسس سلسله قاجاریه است که تا چندی قبل در ایران سلطنت میکردند چون آغا محمد خان موقوف النسل بود برادرزاده خود فتحعلی خان را ولیعهدش قرار داد و او بعد از کشته شدن آغا محمد خان پادشاه شد (۱۲۱۲)

۲- فتحعلی شاه در مدت سلطنت طولانی خود غالباً مشغول جنگ با

آغا محمد خان کیت ؟ بعد از کریمخان چه کرد ؟ چه وقت پادشاه شد ؟ جانشین او که بود ؟

دولت خارج و گشایش با اشرار و مدعیان داخل بود .
دولت روستیه در زمان پیر کبیر بنای ترقی و تقدی ممالک مجاوره
گذاشته بود و از طرف قفقاز با دولت ایران همسایه شده بود

و بخواست از ولایات ما هر چه می تواند بگیرد و با بیواسطه در زمان
فتحعلی شاه بین ایران و روستیه دو نوبت جنگ واقع و در هر دو
دفاع سلطنت فتحعلی شاه را بیان کنید ؟ نتیجه جنگهای ایران باره روستیه چه شد ؟

خواستار شدند . بنا بر این مجلس شورای ملی تقاضای سلطنت قاجاریه
و حکومت موقتی والا حضرت پهلوی را اعلان و تعیین حکومت قطعی را
موکول بمجلس مؤسسان کرد . (۱۳ ربیع الثانی ۱۳۴۴)

۵- مجلس مؤسسان که اعضا آن همه نمایندگان ملت بودند پس از یکماه
تقریباً در طهران تشکیل و سلطنت مشروطه ایران را از طرف ملت شخص
اعلی حضرت رضا شاه پهلوی و سلسله او و گذار گردید . در اوایل
آبان سال والا حضرت شاه پور محمد رضای پهلوی بولایت عهد برقرار کرد

۵- مجلس مؤسسان چه کرد و در هر چه تا مجذاری کی بمل آمد ؟

در چهارم اردیبهشت ۱۳۰۵ م اسام تا جگه اری علیحضرت بعل آمدت
جشن باشکوهی گرفت شوال (۱۳۴۴) .

ع- مملکت ایران در عصر این پادشاه روتبرقی گذاشت معابد
جدید بادول بسته شد کمزکات استقلال یافت قصودت قنولات یعنی کرد

راهسای ولایات برای سیراتو میل باشوره فخط آهن شروع شد تجارت رونق
گرفت کارخانجات تانیس گردید و محصلین برای هر فنی باروپا اعزام گردید و ملکا
بی بیم و پست هوایی برقرار گردید خداوند نعمت و جودش را پائیده بدارد .
کتابه محمدجواد بن ملک الخطاطین الشریفی

شرکت مطبوعات

شرکت مطبوعات او این مؤسسه است که از طرف
عده از معزین کثافتروشان مرکز با سرمایه کافی و اساسی
متین برای طبع و نشر کتب عام المنفعه تأسیس گشته
شرکت مطبوعات علاوه بر اینکه فعلاً دارای چندین
دوره کتب مختلف کلاسی از ابتدائی و متوسطه و همه
قسم مطبوعات داخله و خارجه است احضریان میدهد که
در آتیه زدیگی کتب دیگری برای مدارس ابتدائی و متوسطه
و عالی مطابق بهترین کتب درسی ممالک متعمده طبع و محاسب
و محصنات تقدیم نماید و همچنین بطبع و نشر یک سلسله
کتبی که از هر حیث بحال جامعه مفید و سودمند باشد میسر شود و رزق
خلاصه این مؤسسه خود را برای رفی و تعالی
مطبوعات ایران مهیا ساخته و در پیشرفت این مقصود مقدس
از بذل هیچ قسم فداکاری مضایقت نخواهد کرد و امیدوار
است که فضلاء و دانشمندان معارف دوست نیز از موقع
برای طبع تألیفات و تصنیفات خود استفاده نموده مطبوعات
و معارف ایران را مرفهون افکار عالی خود سازند و موجبات
تشویق و امتنان مؤسسه این شرکت را فراهم نمایند و
نام یکی هم از خود بیادگار بگذرانند
شرکت مطبوعات برای اعجاز
مخصوصاً امور مطبوعاتی حاضر و مقاربات
و با نهایت صحت خوبی انجام خواهد داد

